

Inhoud Maart 2018

Woord Vooraf	2
Recent verschenen	3
Call for Papers	4
First Women Lawyers in Great Britain and the Empire Symposium (Twickenham, 29 juni 2018)	4
3-4 september 2018 – Workshop meeting ‘Mobility: a bridge between the past and the present’ (Wroclaw, Polen)	4
11-15 september 2018 – 72ste Sessie van de <i>Société Ferdinand de Visscher pour l’Histoire des Droits de l’Antiquité</i> (Krakau, Polen)	4
Call for Articles in <i>Rechtskultur. European Journal of Legal History</i>	5
<i>The Paris Peace Conference and the Challenge of a New World Order</i> (Parijs, juli 2019)	5
Kalender.....	5
9 maart 2018 – Seminarie Groupe de travail ‘Parlement(s) et cours souveraines’ de l’IHRIM- ENS-Lyon (Parijs, Frankrijk).....	5
13-15 maart 2018 – Specialist Course: Courts and Society in Transition (Gent, België).....	6
16 maart 2018 – Workshop Past and Future of the Norwegian Legal System (Gent, België)	6
21 maart 2018 – Openbare doctoraatsverdediging van Wouter Druwé (Leuven, België)	6
17 mei 2018 - Symposium Parisian Peace Treaties (1919-1920 and the emergence of modern international law) (Tilburg, Nederland)	7
17-18 mei 2018 - Colloquium Pensée politique et propriété, XXVIème Colloque International de l’AFHIP (Toulouse, Frankrijk)	7
24-27 mei 2018 – Journées internationales de la société d’histoire (Bologna, Italië).....	7
15 juni 2018 – Afscheidsrede Prof. dr. A.M.J.A. Berkvens (Maastricht, Nederland)	7
28-30 juni 2018 – Conferentie <i>Laws across Codes and Laws Decoded</i> (Parijs, Frankrijk)	8
19 oktober 2018 – Emeritaatsviering van Prof. Dr. Laurent Waelkens (Leuven, België)	8
Varia	8
Wisselleerstoel OVR 2018-19.....	8
Kandidaturen Lise Meitner Excellence Program.....	9
FelixArchief Antwerpen – Opduiken van juridisch traktaat.....	9

Woord Vooraf

Geachte lezer,

De Stichting tot uitgaaf der bronnen van het Oud-Vaderlandse Recht (OVR) heeft een prachtig initiatief genomen. Je leest erover verder in deze Courant.

Tot enige jaren geleden kon OVR een 'bijzondere leerstoel OVR' inrichten, maar door wijzigingen in het financieringslandschap van de universiteiten bleek dit niet meer haalbaar. OVR, in overleg met de redactie van *Pro Memorie*, ging op zoek naar een alternatief. Vanaf volgend academiejaar zal er tweejaarlijks een OVR-wisselleerstoel toegekend worden. Inspiratie werd onder meer gezocht bij de prestigieuze TPR-wisselleerstoel.

Om de beurt zal een gewoonlijk in Nederland werkzame rechtshistoricus een maand in België kunnen verblijven, een gewoonlijk in België werkzame rechtshistoricus in Nederland. Wat een prachtige kans!

Mede namens OVR en *Pro Memorie* doen we een warme oproep aan kandidaten. De wisselleerstoel is een unieke gelegenheid om de banden tussen de rechtshistorici van de Lage Landen aan te halen. Het reglement voorziet onder meer een inaugurele les, die een hoogdag van de Nederlands-Belgische rechtsgeschiedenis zou moeten worden.

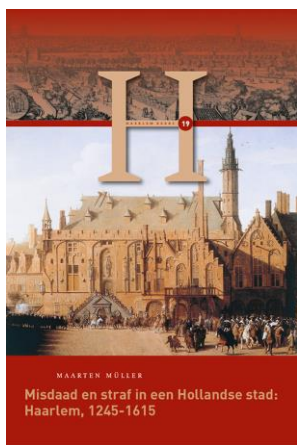
Naast de uitgave tegen redelijke prijs van *Pro Memorie*, is de wisselleerstoel een heel verstandige besteding van de fondsen die door OVR in de loop der tijd zijn opgespaard. Financieel zal de leerstoel overigens mede mogelijk gemaakt worden door het Mr. Joseph Winkel Studiefonds Rechtsgeschiedenis, alsook een Vlaamse medesponsor.

De wisselleerstoel 2018-19 voorziet een maand verblijf in een Vlaams onderzoekscentrum van een in Nederland werkzame rechtshistoricus. Kandidaten kunnen zich aanmelden tot 22 maart. Aarzel niet, beste Nederlandse collega's!

Doen!

De redactie

Recent verschenen

MAARTEN MÜLLER, *Misdaad en straf in een Hollandse stad: Haarlem, 1245-1615*, Hilversum, Uitgeverij Verloren, Haarlem Reeks 19, 2018, 164 p.

Op basis van het stadsrecht, de vonnissen van de schepenbank en de rekeningen van de schouten beschrijft Maarten Müller hoe het stadsbestuur van Haarlem, de graaf van Holland en later de Staten van Holland reageerden en anticipeerden op verschillende vormen van criminaliteit. Ook de ontwikkeling van de strafrechtelijke procedures wordt beschreven.

ISBN 978-90-8704-696-5, €19.

Call for Papers

First Women Lawyers in Great Britain and the Empire Symposium (Twickenham, 29 juni 2018)

Het *Centre for Law and Culture* organiseert op 29 juni 2018 een nieuw symposium rond *First Women Lawyers in Great Britain and the Empire*. Het centrale thema dit jaar is *The Road to 1919* die de honderdjarige herdenking van de *Sex Disqualification (Removal) Act* voor het voetlicht plaatst. Die legislatieve norm zorgde ervoor dat vrouwen toegang kregen tot het juridische beroep. Maar wat is nu geweten over de totstandkoming van die tekst? Wat is er over deze 'strijd' bekend, waar is het neergeschreven, enz.? Wat was de dynamiek voor vrouwen zoals Helena Normanton om het recht tot toegang tot het juridische beroep te verkrijgen? The *First Women Lawyers in Great Britain and the Empire* streeft ernaar om experts binnen verschillende disciplines samen te brengen.

Geïnteresseerden kunnen een abstract indienen voor 23 april 2018 bij judith.bourne@stmarys.ac.uk. Zij is ook de contactpersoon voor verdere vragen omtrent deze conferentiereeks.

3-4 september 2018 – Workshop meeting 'Mobility: a bridge between the past and the present' (Wroclaw, Polen)

De *History & Archaeology Section* van de *Academia Europaea* organiseert begin september in het Poolse Wroclaw haar eerste tweejaarlijkse workshop. Het thema is *Mobility: a bridge between the past and the present*. Mobiliteit wordt in de meest brede zin van het woord gezien, met name het verplaatsen van mensen, dieren, planten, goederen, maar ook kennis. Het neemt onder meer ook de infrastructuur en de impact van die mobiliteit op de omgeving in ogenschouw. De organisatoren zoeken experts uit verschillende disciplines om die samen te brengen en eventuele kloven tussen die domeinen te overbruggen. Het ligt ook in de bedoeling van de organisatoren om de link tussen geschiedenis en archeologie te versterken en een constructieve dialoog op te bouwen met andere secties binnen de Academie.

Geïnteresseerde sprekers kunnen een voorstel van max. 300 woorden indienen voor 20 april 2018 bij de organisatoren via harwich.nikita@noos.fr.

11-15 september 2018 – 72ste Sessie van de Société Ferdinand de Visscher pour l'Histoire des Droits de l'Antiquité (Krakau, Polen)

Na Parijs en Bologna reist de *Société pour l'Histoire des Droits de l'Antiquité* naar het Poolse Krakau. De conferentie zal het thema *Plus ratio quam vis* centraal plaatsen. De papers die worden ingediend moeten focussen op het Antieke Recht of op de erfenis van dat recht in latere tijden. Naar goede gewoonte blijft Frans de officiële conferentietaal, al zijn papers in Engels, Italiaans, Duits of Spaans ook mogelijk.

Iedereen die een paper wenst te presenteren stuurt voor 30 juni 2018 een korte samenvatting van ongeveer 10 regels. U kan zich registreren op www.sihda2018.pl. Voor al uw vragen kan u terecht bij de organisatoren via sihda2018@uj.edu.pl.

Call for Articles in *Rechtskultur*. *European Journal of Legal History*

Het jaarlijks verschijnende tijdschrift *Rechtskultur* handelt voor de editie van 2018 rond de thematiek van “Bankroet, schuld en krediet”. Auteurs die een artikel, dat voldoet aan de hoogste wetenschappelijke standaarden, willen indienen kunnen dat doen voor 15 oktober 2018 via martin.loehnig@jura.uni-regensburg.de.

Meer informatie, zie website: <http://www.uni-regensburg.de/rechtswissenschaft/buergerliches-recht/loehnig/edition-rechtskultur/zeitschrift-rechtskultur/index.html>.

The Paris Peace Conference and the Challenge of a New World Order (Parijs, juli 2019)

De vredesconferentie van Parijs die de Grote Oorlog beslechtte blijft tot vandaag een van de meest controversiële evenementen in de hedendaagse geschiedenis. In juli 2019, honderd jaar later, vindt in Parijs een internationale conferentie plaats die het Verdrag van Versailles op een globale schaal zal bekijken. Vanuit verschillende invalshoeken en thema's wordt de naoorlogse wereldorde van naderbij bekeken.

De organisatoren mikken op een globaal deelnemersveld en roepen geïnteresseerden op om voor 1 juni 2018 zowel een abstract van niet meer dan 500 woorden als een cv door te sturen naar Axel Dröber: ADroeber@dhi-paris.fr. Vooral sprekers uit de niet-Westerse wereld worden aangemoedigd om hun papers op te sturen. Die papers kunnen handelen over de politieke, economische en sociale concepten die in de conferentie van Versailles heersten. Hoe concipieerde men de nieuwe wereldorde? Hoe werden de verdragen gelegitimeerd voor een nationaal publiek?

[Meer details](#) over deze conferentie vindt u ook op de [website](#).

Kalender

9 maart 2018 – Seminarie Groupe de travail ‘Parlement(s) et cours souveraines’ de l’IHRIM-ENS-Lyon (Parijs, Frankrijk)

Het partnerschap tussen LabEx CoMod (Université Lyon) en het rechtshistorisch instituut van Paris II organiseert een reeks lezingen rond het thema *Parlement(s) et cours souveraines* onder de leiding van Isabelle Brancourt. Die lezingen gaan door in de *Salle Collinet*, derde verdieping, gebouw C, Centre Sainte-Barbe, 4 rue Valette, 75005 Parijs. De eerste sessie gaat door op 9 maart 2018 vanaf 16u en wordt geopend door de voorzitter van het Parijse rechtshistorisch instituut Olivier Descamps, waarna Isabelle Brancourt een overzicht geeft van de historiografische bijdragen omtrent dit thema. Daarna is het de beurt aan Béatrice Vivien, die een lezing geeft met de titel: “*La Grand Robe parisienne et les arts, à travers l'exemple de Jean René de Longueil, président de Maisons*”.

13-15 maart 2018 – Specialist Course: Courts and Society in Transition (Gent, België)

Op 13, 14 en 15 maart doceren prof. dr. Ragna Aarli en prof. dr. Jørn Øyrehagen Sunde (beiden universiteit van Bergen, Noorwegen) een *specialist course* aan de doctorandi van de UGent. Deze lessenreeks draagt als titel “*Courts and Society in Transition*” en behandelt de veranderende maatschappelijke rol van rechtbanken in rechtsvergelijkend perspectief, met aandacht voor minder voor de hand liggende onderwerpen zoals *judicial behaviour*. Deelname is gratis, maar registratie is verplicht en de plaatsen zijn beperkt. Meer informatie over het programma op: <https://www.ugent.be/doctoralschools/en/doctoraltraining/courses/specialistcourses/ahl/courts-and-society-in-transition.htm>.

Registreren voor deelname kan via Karin.Pensaert@ugent.be.

16 maart 2018 – Workshop Past and Future of the Norwegian Legal System (Gent, België)

Op vrijdag 16 maart 2018 organiseert het Instituut voor Rechtsgeschiedenis van de UGent een workshop over het verleden en de toekomst van het Noorse rechtssysteem met twee eminente sprekers, zijnde prof. dr. Ragna Aarli en prof. dr. Jørn Øyrehagen Sunde (beiden universiteit van Bergen, Noorwegen). Prof. Aarli's lezing, getiteld “*Courts of the future. Reflections from work of the Norwegian Court Commission*”, handelt over het werk en de bevindingen van de hervormingscommissie die de efficiëntie en onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in Noorwegen onderzoekt. De geschiedenis van het Noorse rechtssysteem komt aan bod in de lezing van prof. Sunde. Die draagt als titel “*The Four Daughters of God in Norwegian Law in the High Middle Ages*” en verhaalt de geschiedenis van de allegorie van de vier dochters van God in het Noorse kerkelijke en wereldlijke recht in de hoge middeleeuwen. De lezingen vinden plaats in de gebouwen van de rechtsfaculteit. Deelname is gratis, maar geïnteresseerden worden verzocht zich aan te melden bij Matthias Van Der Haegen (matthiasr.vanderhaegen@ugent.be). Meer informatie vindt u [hier](#).

21 maart 2018 – Openbare doctoraatsverdediging van Wouter Druwé (Leuven, België)

Op woensdag 21 maart 2018 om 17.15 uur verdedigt promovendus Wouter Druwé in de Justus-Lipsiuszaal (Faculteit Rechtsgeleerdheid, KU Leuven) zijn proefschrift en bijgevoegde stellingen met het oog op het behalen van de graad van doctor in de rechten.

U kan een samenvatting van het proefschrift “Transregionale normativiteit in de geleerde rechtspraktijk. Kredietverlening in Noord- en Zuid-Nederlandse consilia en decisiones (ca. 1500-1680)” op <https://www.kuleuven.be/doctoraatsverdediging/fiches/3H13/3H130358.htm> terugvinden.

Daarnaast verdedigt de promovendus twee bijgevoegde stellingen:

1. Het Belgische grondwettelijke model van persoonlijke en institutionele godsdienstvrijheid en constructieve ondersteuning van alle erkende levensbeschouwingen mag niet op de helling gezet worden. Anders verwordt de overheidsneutraliteit tot een overheidssecularisme dat de publieke en identiteitsbepalende rol van de levensbeschouwingen miskent.

2. Om de succesratio van universitaire studies in de rechten te verhogen dient een ingangsproof te worden ingericht, waarin de basiskennis algemene en politieke cultuur, Nederlandse taalvaardigheid, en de passieve Franse en Engelse taalkennis getoetst worden. Wie niet slaagt, stroomt na de succesvolle beëindiging van een propedeutisch jaar alsnog in.

De promotor is prof. dr. Laurent Waelkens. Copromotor is prof. dr. Wim Decock. De examencommissie wordt voorgezeten door em. prof. dr. Marc Boes. De andere leden van de examencommissie zijn prof. dr. Anja Amend-Traut (Universiteit van Würzburg), prof. dr. Wolfgang Ernst (Universiteit van Oxford) en prof. dr. Alain Wijffels (KU Leuven).

17 mei 2018 - Symposium Parisian Peace Treaties (1919-1920 and the emergence of modern international law) (Tilburg, Nederland)

Aan de Tilburg University Law School wordt een symposium georganiseerd rond de Vredesverdragen van Versailles (1919-1920) en de opkomst van het moderne internationale recht. Het [programma](#) is nu bekendgemaakt. Zij die interesse hebben om deel te nemen betalen daarvoor een bijdrage van €50. U kan ook plaatsnemen aan tafel voor een afsluitend diner in de Auberge du Bonheur, waarvoor u ook €50 betaalt. U registreert uw aanwezigheid op de conferentie en/of het diner online via de [website](#). Alles gaat door in lokaal C186 op de campus van Tilburg University, Warandelaan 2, Tilburg. Indien u nog vragen heeft, neem gerust contact op met het secretariaat frw.per.secretariaat@uvt.nl

17-18 mei 2018 - Colloquium Pensée politique et propriété, XXVIème Colloque International de l'AFHIP (Toulouse, Frankrijk)

De jaarlijkse bijeenkomst van de *Association Française des Historiens des Idées Politiques* gaat door in Toulouse op 17 en 18 mei 2018 en behandelt het politieke en juridische aspect van het eigendomsrecht. Programma: <http://esclh.blogspot.be/2018/02/colloquium-pensee-politique-et.html>

24-27 mei 2018 – Journées internationales de la société d'histoire (Bologna, Italië)

Van 24 tot en met 27 mei 2018 organiseert de *Société d'Histoire du Droit* in Bologna een conferentie over het juridisch onderwijs. U kan vanaf nu kennis nemen van de praktische zaken op de website <https://eventi.unibo.it/jshd>, alwaar u ook het programma kan terugvinden en, indien het programma u aanspreekt, u zich ook kan inschrijven.

15 juni 2018 – Afscheidsrede Prof. dr. A.M.J.A. Berkvens (Maastricht, Nederland)

Op 15 juni 2018 spreekt prof. dr. Louis Berkvens aan de Universiteit van Maastricht zijn afscheidrede uit als hoogleraar rechtsgeschiedenis. Daarna legt hij zijn ambt neer en treedt toe tot het emeritaat. Nadere informatie volgt.

28-30 juni 2018 – Conferentie *Laws across Codes and Laws Decoded* (Parijs, Frankrijk)

Van 28 tot en met 30 juni 2018 gaat in de Franse hoofdstad de tweejaarlijkse conferentie van de *European Society for Comparative Legal History* door. Het centrale thema is *Laws across Codes and Laws Decoded* en de organisatie is in handen van de *École Normale Supérieure* onder leiding van prof. dr. Jean-Louis Halpérin.

Het programma is bekendgemaakt en kan geconsulteerd worden op de [website](#) van de *European Society for Comparative Legal History*. Er werd ook een [Facebookpagina](#) aangemaakt.

19 oktober 2018 – Emeritaatsviering van Prof. Dr. Laurent Waelkens (Leuven, België)

Ook professor Laurent Waelkens gaat dit jaar op emeritaat. Op 19 oktober 2018 vindt om 18 uur aan de KU Leuven zijn emeritaatsviering plaats. Meer details worden naderhand bekendgemaakt.

Varia

Wisselleerstoel OVR 2018-19

De Stichting OVR heeft, op voorstel van de redactieraad van het tijdschrift *Pro Memorie*, beslist een Wisselleerstoel OVR in te richten, die tweejaarlijks zal worden toegekend, afwisselend aan een in Nederland of België werkende gepromoveerde rechtshistoricus.

In het academiejaar 2018-19 zal een in Nederland werkzame rechtshistoricus uitgenodigd worden om een maand te verblijven aan een Belgische universiteit of onderzoeksinstelling.

Het is de bedoeling van deze oproep dat:

- Geïnteresseerde, gewoonlijk in Nederland werkzame rechtshistorici, contact opnemen met een normaal in België werkzame rechtshistoricus, om hun belangstelling te laten blijken.
- Geïnteresseerde, gewoonlijk in België werkzame rechtshistorici, contact opnemen met mogelijk geïnteresseerde Nederlandse collegae, indien zij zelf als 'collega proximus' in de ontvangende instelling willen optreden.

De 'collega proximus' stelt vervolgens aan zijn/haar instelling voor om te kandideren voor de wisselleerstoel. Een oproep om als ontvangende instelling te fungeren werd in februari aan alle Belgische rechts- en letterenfaculteiten en tal van (rechts)historische onderzoeksgroepen gestuurd.

De kandidaturen worden door de ontvangende instelling, met opgave van de naam van de collega proximus en van de beoogde wisselleerstoelhouder, ingediend bij de stichting, per mail aan p.brood@planet.nl, voor 22 maart aanstaande.

De Stichting OVR voorziet in een forfaitaire onkostenvergoeding, te betalen aan de wisselleerstoelhouder als tegemoetkoming in de kosten van verplaatsing en verblijf. Het volledige reglement kan opgevraagd worden bij de bestuursleden: louis.berkvens@maastrichtuniversity.nl, p.brood@planet.nl of Georges.Martyn@ugent.be.

Kandidaturen Lise Meitner Excellence Program

Om de gendergelijkheid te blijven garanderen heeft het Max Planck Gesellschaft besloten om het *Lise Meitner Excellence Program* te lanceren. Om goede veelbelovende en vrouwelijke talenten de kans te geven, zal vanaf dit jaar het Max Planck Gesellschaft maximaal tien postdoctorale posities (W2 in Duitsland) voorzien. Er wordt gezocht naar gemotiveerde, getalenteerde en toegewijde jonge vrouwen die aan de doorbraak staan van hun wetenschappelijke carrière maar die nog niet tot professor (W3 in Duitsland) werden benoemd.

De *Lise Meitner Groups* (LME-groep) krijgen minstens dezelfde middelen als andere onderzoeksgroepen binnen het Max Planck en dat voor vijf jaar. Voor de leidster van een LME-groep is het mogelijk om deel te nemen aan het behalen van een tenure als *associated professor*. Indien het tenurecomité positief besluit, dan behaalt de kandidaat een permanente positie.

Kandidaten kunnen tot 18 april 2018 appliceren. Voormelde en andere praktische informatie is op <https://www.mpg.de/lise-meitner-exzellenzprogramm> terug te vinden.

FelixArchief Antwerpen – Opduiken van juridisch traktaat

Via het Felixarchief bereikte ons het nieuws dat tijdens het herverpakken van de archieven van de Vierschaar een anoniem juridisch traktaat uit 1561 opdook dat de heersende gewoonten inzake goedenisrecht behandelde (http://zoeken.felixarchief.be/zHome/Home.aspx?id_isad=616622).

De voorgaande nieuwsbrieven kan U vinden op: www.rechtsgeschiedenis.be. Deze boodschap is U toegezonden omdat uw emailadres voorkomt in de lijst van ca. 400 rechtshistorische belangstellenden die bijgehouden wordt door het Instituut voor Rechtsgeschiedenis van de Universiteit Gent. Komt uw naam bij vergissing in deze lijst voor en wilt U geen verdere mails over rechtsgeschiedenis ontvangen, stuur dan een e-mail naar [de redactie](mailto:de.redactie). Uw naam zal dan uit de lijst verwijderd worden. Mogen wij de abonnees van de nieuwsbrief vragen steeds de wijziging van hun emailadres mee te delen.

Wilt U bepaalde vragen, mededelingen of aankondigingen van congressen, boeken e.d. over rechtsgeschiedenis of Romeins recht via deze nieuwsbrief laten verspreiden, mail dan naar: courant@ugent.be